Ч. 85. Четвер 30 (17) цьвітня 1908. Рік XVIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмініcтрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Іменоване нового ц. к. Намістника.

Нинїшна „Wiener Zeitung“ доносить, що вчера по полудни Цїсар найвисшою постановою іменував дра Михайла Бобржиньского ц. к. Намістником Галичини. О годинї 4 по полудни приймив Цїсар дра Бобржиньского на приватній авдиенциї в Шенбрунї. Заприсяжене нового Намістника відбуде ся нинї о годинї 11 рано. Нинї по полудни др. Бобржиньский імовірно зложив мандат до Ради державної, а задержав лише мандат соймовий.

Др. Михайло Бобржиньский уродив ся в Кракові дня 30 вересня 1849 року, де також скінчив ґімназию і студиї правничі. В р. 1872 одержав степень доктора прав, в слїдуючім роцї габілїтував ся на доцента історії права нїмецкого. В р. 1877 став надзвичайним, а в р. 1879 звичайним професором права польского і нїмецкого на Ягайлоньскім університетї. В лїтах 1883—4 і 1887—8 був деканом правничого виділу. З професурою лучив від р. 1879 обовязки директора краєвого архіву актів земских і городских в Кракові.

В тім часї став членом кореспондентом а від р. 1883 дїйстним членом краківскої Академії наук.

В р. 1881 вибрано его до Ради міскої в Кракові, в р. 1885 послом до Ради державної з курії більшої посїлости і послом до сойму краєвого в лїтах 1885, 1887 і 1890 і той мандат держить др. Бобржиньский до нинї.

В 1890 р. покликаний на уряд віцепрезидента краєвої Ради шкільної, полишив університетску катедру і перенїс ся до Львова. В р. 1901 подав ся до димісиї з того становища і відзначений титулом тайного радника, повернув до Кракова яко звичайний професор університету.

В р. 1903 більша посїлість вибрала его знов до парляменту, а в Колї польскім став пізнїйше віцепрезидентом.

При послїдних загальних виборах до палати послів вибрано дра Бобржиньского послом з округа Мелец-Кольбушова-Нисько і т. д.

Др. Бобржиньский оголосив друком звиж 20 наукових праць, з котрих найважнїйша „Історія Польщи в начерку“, де висказав свої погляди на минувшину Польщи, появила ся в чотирох виданях.

Іменоване дра Бобржиньского ц. к. Намістником приймила цїла польска праса прихильно, висказуючи надію, що дрови Бобржиньскому удасть ся втихомирити розбурхані пристрасною аґітацією відносини між Поляками і Русинами в краю.

Рівночасно з іменованем нового п. Намістника оголошує „Wiener Zeitung“ іменоване Цїсарем ґр. Станислава Баденїого краєвим маршалком Галичини.

Вісти полїтичні.

До ситуациї. — Палата панів. — З краєвих соймів. — Справи угорскі.

Вчера перед полуднем відбула ся у Відни рада міністрів, котра в першім ряді дотикала іменованя галицкого Намістника. Дальше займала ся рада язиковим спором в Чехії. Як доносять з Відня нема сумніву, що п. Президент міністрів бар. Бек вже нинї представить ческим і нїмецким мужам довіря головні начерки проекту язикового закона.

Вчера по полудни відбуло ся засїдане палати панів, котре президент кн. Віндішґрец відкрив о годинї 3·30, повідомляючи зібраних про смерть члена палати бл. п. ґр. Андрея Потоцкого. На ті слова всї члени палати пiднялись зі своїх місць, а президент присьвятив покійному такий спомин: Омерзїнє і обурене переймають нас як і цїлий цивілїзований сьвіт з причини поганого злочину, котрого жертвою упав бл. п. ґр. Андрей Потоцкий. До тих

ДОБРЕ ДІЛО.

(З російского — Д. Айсмана).

(Дальше).

Зробив ся вже день. За кілька хвиль хмари на небі побілїли і стало яснїйше, але в очах Родіона Павлича було так темно і на серци так тяжко, немов би він не сидів рано в своїм власнім ліжку, лише блукав ся о темній північи по далекім кладовищи. Аґрафена Петровна жадає доброго дїла, отже то єсть причиною, здаєть ся, що она від своєї смерти вже пять разів явила ся Родіонови Павличеви. Спершу являла ся лиш невиразно і навіть було тяжко пізнати еї, але відтак ставала чим раз виднїйша і виразнїйша, а еї лице було чим раз строгійше. А тепер дійшло вже до того, що она почала навіть говорити. І очевидно що то ще не конець, она не прийшла послїдний раз. Душа не може найти спокою і ходить по ночи... Ба, але як та душа успокоїть ся, як?

Родіон Павлич почав нагадувати собі на минувшість своєї жени. Нїчого, нї одного злого дїла не можна їй було закинути. Вправдї не було в еї житю добрих дїл, але й злого не зробила нікому. А однако, не має спокою. А щож допера ожидало в тім случаю его, Родіона Павлича?.. А може навіть мучить ся вже Аґрафена Петровна за него, за его гріхи? Тоді чогож він може сподївати ся?

Покривало зсунуло ся з колін старого; коли він его підняв, упав го погляд случайно на его нагу грудь і его руки. Грудь була запала, всї ребра було видко, руки дрожать, его цїле тїло дрожить... Він дрожить від ослабленя і безсонної ночи, але головно від старости і ему вже близько сїмдесять лїт... Старість, слабосильність, а вскорі смерть. Треба було перед Господом відповідати. За все треба буде відповісти. Тризна почав в своїй памяти глядати, за що іменно буде він мусів відповідати — і він думав довго. Цїле его жите було повне гріхів, тяжких, страшних гріхів.

Він зібрав маєток, майже мілїон, а всьо в нечистий спосіб. Розпочав від дуже малого, як незначний чоловік, від торговлї вівсом. Давав фальшиву міру і фальшиву вагу. Приймав крадені річи; жив з жінкою свого приятеля і в тім самім часї з иншими... Відтак підпалив свою крамницю і взяв тисяч дві́ста рублів асекурацийної премії, але в домі погоріло сїм родин і ті не дістали нїчого. Він розширив свою торговлю, почав брати малі доставы. При тім одна ґенералова, стара вже, підпирала его, а він — він був молодий і хороший з лиця хлопець — жив з нею. То була препогана стара баба. Найшли ся гроші, він почав роззичати їх і брав величезні проценти. Позичав на застави, на гіпотеки і омотував довжників так, що тепер єсть властителем дванайцятьох домів і чотирох більших посїлостий. При доставах обкрадав все державу. Шістьох людий пійшло задля него на Сибір, але він умів все якось викрутити ся. Многих привів він на нужду, многих довів до того, що пійшли в сьвіт, а один, Маєр, котрому забрав его посїлість, застрілив ся задля него. І на що він то всьо робив? Для чого, для кого? Сам жив скупо, просто і не може стерпіти щедрости; своякам нїколи не помагав, дїтий, так сказати́ не має ніяких. Маша померла на сухоти, друга дочка, Олена, виїхала з дому учити ся і, як пише, не хоче вітця знати. Одинокий син Антін — пяниця, волоцюга — увихає ся по шинках і злодийских норах, а коли появить ся дома, то хиба на те, аби наробити скандалу і обкинути вітця найпоганїйшими словами... На що збирати гроші, на що людий дерти, на що рабувати?.. Родіон Павлич випив чай, переглянув головну книгу, виймив векслї, які треба було протестувати, відтак посїдав і читав листи — але всьо то робив вяло, без охоти, а его гадки були далеко від того, що він робив. Чув легку горячку, руки і ноги его дрожали, а очи були мутні.

Не знав чому, але заєдно думав про богослужене і церков, сьвічки горіли, а далекий і сумний спів церковний звучав ему безнастанно в ушах.

Около другої години Тризна убрав ся і поїхав до Банку, а звідтам до пристани. В пристани, коло помоста стояв „Южанин“ великий, жовтий пароход. Его властитель попав в довги, пароход мав сими днями стати власностию Тризни — і Родіон Павлич оглядав своє будуче добро і хотів радувати ся. Але він не міг відчути радости, лише ослаблене, невдоволене і тайний страх; брови стягнув і хотів все голосно собі повтаряти: „До чого то всьо?.. До

чувств мусить ще долучити ся чувство жалю, що жертвою поганого злочину упав благородний, всіми поважаний і шанований чоловік, котрий з чисто патріотичного почутя обовязку витревав на своїм тяжкім і одвічальнім становищи і котрий умираючи дав ще вислів своїм вірним чувствам для Цісаря. Ґр. Андрей Потоцкий, потомок визначного, шляхотского роду, по сьвітлім покінченю наук, з ревностию і признаня достойним почутєм справедливости брав участь в публичнім житю свого рідного краю. Два літа стояв ґр. Потоцкий на чолї репрезентациї кравової Галичини, а перед пятьма лїтами повірено єму управу адміністрацийних справ краєвих, для котрих пожертвував в цїлости свої найлїпші сили. Ми, серед котрих бл. п. Андрей Потоцкий числив богато горячих приятелів, спочуваємо з родиною, тяжким болем навіщеною, з родиною того, котрий яко жертва своїх обовязків утратив так дороге для многих житє внаслїдок наймерзеннїйшого скритоубийства. Панове, встаючи з місць почтили ви вже память бл. п. покійника і прилучили ся до загального жалю, що буде зазначене в протоколї. — По ухваленю кількох внесень і уложеню дневного порядку слїдуючого засїданя, вибрано комісию для орґанїзациї міністерства працї і закрито засїдане.

На вчерашнім засїданю тирольского сойму відчитано інтерпеляцию кардинала Качталера і тов. в справі професора Вармунда і рівноправности студентів католицких на університетах в державі. Інтерпелянти домагають ся як найскорійшого усуненя проф. Вармунда із становища професора церковного права і запоруки, що всї студенти висших шкіл в Австриї будуть рівноуправнені. Відтак довершено вибору членів Видїлу краєвого. По принятю наглячого внесеня в справі вибору комісиї для уложеня виборчої реформи сойм закрито.

В Будапешті відбула ся вчера конференция угорских міністрів, котра займала ся приготовленєм праць для соймової сесиї, яка розпочинає ся нинї. Зараз по уконституованю палати розпічне ся дебата над буджетом на рік 1908, при чім буде вже примінений заострений реґулямін соймовий. Міністер справ внутрішних ґр. Андраши має подати головні основи наміреної реформи виборчої. — Др. Векерле виїздить до Відня на конференцию в справі підвисшеня офіцирскої платнї. В тій справі, як впевняють в угорских політичних кругах, прийде вскорі до порозуміня.

Угорске бюро кореспонденцийне доносить з Відня: Секретар державний Стереній відбув вчера довшу конференцию з п. міністром заграничних справ бар. Еренталем і першим шефом секциї бар. Каллєм.

Новинки.

Львів, дня 29-го цьвітня 1908

— **Іменованя.** Є. В. Цісар іменував управителя ґімназиї в Теребовли, п. Валериана Гека, директором того заведеня. — Є. Е. Пан Міністер справедливости іменував ад'юнкта вязниці в окружнім суді в Золочеві, Йосифа Горвофа, контрольором вязниць в краєвім суді в Чернівцях. — П. Міністер справедливости іменував ад'юнкта судового, дра Омеляна Продавчука в Бояні на Буковині заступником прокуратора в VIII кл. ранґи в Сучаві. — Львівский висший суд краєвий іменував официяламн канцелярийними в X кл. ранґи з полишенєм на дотеперішних місцях службових, канцелїстів: Іґн. Станиславчука в Микулинцях, Ів. Запольского в Радимні, Вільг. Новака в Жовкві, Кир. Робака в Сіняві, Николая Литвиновича в Отинії, Север. Михальского в Чорткові, Пав. Давидовича в Дрогобичи, Мих. Шпапака в Долинї, Н. Дзундзу в Калуши, Николая Антоневича в Товмачи, Леон. Мержвіньского в Коломиї і Мих. Ковакевича в Журавні.

— **Заупокійне богослуженє** за душу бл. п. Намістника ґр. Потоцкого відбуло ся вчера о 9 год. рано заходом урядників Намістництва і кр. Ради шкільної в катедрі лат. обр. у Львові. Богослужене відправив Є. Е. Вирсосьв. Архиеп. Більчевский в сослуженю численного духовеньства. Підчас служби Божої співав хор „Лютнї" при акомпаньяментї орхестри 15 пп. В богослуженю взяли участь: Віцепрезиденти Намістництва пп. ґр. Вол. Лось і др. Клеберґ з шефом бюра президияльного ради. Намістництва п. Ґродзіцким та урядниками Намістництва і кр. Ради шк. в комплетї; Маршалок краєв. ґр. Стан. Баденї і Президент вис. суду краєв. др. Тхоржеїцкий, Віцепрезидент висш. суду краєв. др. Дилевский, директор почт і телєґрафів п. Сеферович, директор зелїзниць держ. радник Двору Рибіцкий, прокуратор скарбу радн. Двору др. Корн і віцепрокуратор др. Енґель, сенат львівского університету, командант жандармериї, полковник Пірінґер в офіцирами корпусу жандармериї і дуже численні репрезентанти властий правительственних і автономічних та численна публика. По богослуженю орхестра відограла жалібний марш Шопена.

— **Марки почтові.** Гал. Дирекция почт і телєґрафів оповіщує: Подає ся до загальної відомости, що по зужитю запасу портових марок, уживаних до опортованя неоплачених або недостаточно оплачених листів будуть уживані нові портові марки, котрі будуть ріжнити ся від дотеперішних передовсїм ясно червоною краскою, як також тим, що на долинї тих значків буде видруковане слово „Porto". — Рівнож подаєсь до загальної відомости, що реченець важности листових значків передослїдного виданя (уживаних до франкованя пересилок) продовжено до 31 жовтня 1908. По сїм реченци стратять почтові значки передпослїдного виданя вартість і не буде вільно вимінити їх на почтові значки послїдного виданя.

— **Перенесенє Городецкого кладовища.** В виду того, що всїлякі злочинцї нищать гроби на Городецкім кладовищи, ухвалив маґістрат, що кождий хто на тім кладовищи має гробницю або гріб якого члена родини, може перенести мощі без всякої оплати на кладовище Личаківске або Янівске і одержить там безплатне місце. Так само без оплати можна буде переносити памятники і надгробники.

— **Дрібні вісти.** В станї здоровля дра Франка настала мала пільга; горячка уступила і недужий дістає апетит, лїкарі однак не роблять великої надії на повне его подужане. — Фальшиві 1-короніжки появили ся знову у Львові; одну таку монету зложено оногди на поліциї. — На воскреснїй утрени в Преображеньскій церкви при улици Краківскій у Львові якийсь злодій витягнув п. Михайлови Брудному з кишенї камизельки золотий годинник в ланцушком вартости 214 К. — З ґарнїзонового шпиталю втїк оногди рядовий 30 п. п. Мариян Сухоровский. — На ул Шайнохи знайдено банкнот на 10 К і зложено на поліциї, а коло жовківскої рогачки полотняний полярес в квотою 13 К 79 с. — Львівский кр. суд карний розписав гончі листи за 20-лїтним термінатором шевским Маркусом Падернахтом recte Айзенберґом, засудженим за крадїж на 3 місяцї тяжкої вязницї. — В Камінци струмиловій можна відобрати сивого коня і каштановату кобилу, котрі очевидно вкрали цигани і лишили на дорозї. — Повінь в Росиї прибрала величезні розміри. — Пята часть міста Москви, значить ся 13.000 квадр. метрів в 3000 домами і з 50.000 жителїв стояла під водою. Вода тепер опадає.

— **Рабунок.** В ночи з понедїлка на второк знайшов патролюючий поліциан лежачого на бруку безпритомного фірера 15 пп. Григория Турнава і відвів его на стацию ратункову, де лїкар дижурний стверди досить значну рану від пробитя ножем в лївім боцї. Раненого відставлено до шпиталю. Тут по якімсь часї Турнав прийшов до памяти і розповів, що коли вертав з двірця зелїзничого на Підзамчу, куди відводив свого брата, напали на него на Жовківскій улици два мужчини, з котрих один вдарив его з цїлої сили кулаком в голову, а другий пробив ножем в лївий бік. Розби-

гробу з собою все таки не возьму..." І знов горіли сьвічки і знов чув він сумний спів дяків і коли на помості парохода попри комин перейшла якась груба женщина з великим клунком на руцї, видавало ся Родіонови Павличеви, що то не клунок і не женщина, лише отець Йона, що держить кадильницю в руцї і махає нею та що з тої кадильницї виходить той густий, чорний дим і стелить ся по землї.

— Добре дїло... — повтаряв собі. — Зробити добре дїло... — Але яке?.. І по що?

Фізичне ослабленє і духова охлялість стали сильнійші: Пальцї і колїна чим раз більше тремтїли і старцем заволоділо якесь неясне роздразнене. Які на сьвітї добрі дїла?.. На що їх кому треба? Закрити гріхи? Алеж Господа не ошукаєш. І не підкупиш. Він всьо знає і нїчого не забуває. Над гріхами буде суд і того шо було не можна направити нїяким добрим дїлом. Та гадка була мила души Родіона Павлича, ясне було, що „добре дїло" непотрібне — але знов страшно було погадати на нічне з'явище і аж мороз переходив по тїлї на гадку, що оно знов покаже ся... Так, оно з'явить ся, з'явить ся... безусловно з'явить ся і то ще упертійше, ще більше рішучо. Оно на смерть его замучить. Оноже вже тепер довело его до такого стану; не може нї числити, нї думати, нї розібрати нїякої річи. Коли хоче з ким говорити, то язик не слухає. Всї его дїла стоять і коли так дальше пійде, просто буде для него шкідне. Крім того, що тебе то мучить, буде страта, шкода більша як то, що ти даш на „добре дїло..."

При обідї не міг Родіон Павлич проковтувати мяса, навіть зупу приходилось єму тяжко їсти і він розливав її з ложки на бороду і на стіл. Засумований і наляканий гладив ся старець по лицях і єму видавало ся, немов би він за той день помарнів.

Що робити? Як зарадити? Як увільнити ся від нічного з'явища?

Чи справдї і дійстно мав що пожертвувати для якої справи?

Ба, але для якої?... То властиво сталось би для Аґрафени Петровни, значить то дїло мусїло би бути для неї миле. Але як довідати ся, яке дїло їй миле, коли она від двох тижднїв лежить в гробі!... Товариство ратункове для моряків будує пристань — жертвувати що для пристани?.. Яка дурниця!.. Стара імовірно навіть не знала, що таке товариство єствує... І справдї, що они ратують там в тім товаристві і хто там топить ся в тій водї? Нї, то пусте! Не треба нічого. Не треба нїгде нїчого жертвувати і нема причини займати ся такими дурницями. І Родіон Павлич силував ся як міг не думати о ночи, о спальнїй комнатї, о прогалинї між столом і касою.

По обідї, около четвертої години, зчинив ся дома гамір. Явив ся волоцюга Антін і почав кричати і бити кулаком в стіл.

Антін був широкоплечий, високий, трийцятьлїтний мужчина з червоною бородою і лисиною. Він умів, коли схотів, прибрати незвичайно строгий і паньский вид. Коли був трохи підохочений — підохочений, але не пяний — поводив ся чванливо і ґрізно, завертав дико очима і сьмiяв ся так неприродно голосно, та розмахував своїми великаньскими кулаками так недвозначно, що навіть людий, котрі его вже давно знали, обхоплював перед ним хвилевий страх.

Він колись учив ся, ходив на університет, на математичний видїл, але почав пити і пропав. Від часу до часу відвідував вітця, знимав велику бучу, жадав гроший, горівки і коли старий дав — випивав з вдоволенєм горівку, забирав гроші, проклинав себе і вітця — цїлував з мовчаливим милосердием руку матери та пропадав на два тиждні, місяць, а часом і на пів року... Тепер був Антін в шпитальнім, синім теплім халатї і шапцї. Долїшна часть лївого уха була відорвана.

(Дальше буде).

шаки забрали єму відтак 50 К і срібний годинник. Поліция розвела в сій справі доходженя.

— **Нещасливі пригоди.** Осьмилітний син возьного, Марияи Ваґнер, бавлячись оногди на ґанку І. поверха перехилив ся так нещасливо через барієру, що упав на брук подвіря і зломив праву ногу. Хлопцеви подала першу поміч поготівля ратункова. — На Голоску постріляли оногди якісь хлопці, що стріляли з пістолетів, 19-літного Тому Зиґарліньского і зранили тяжко в лице. — Із Синовідска доносять, що на тамошній стациї зелізничій пострілив ся небезпечно жандарм Ярошевский, стационований в Тухлі. Ярошевский в товаристві кількох осіб оглядав револьвер бравнінґ а при тім обходив ся так неосторожно, що револьвер вистрілив і зранив єго. Ярошевский лічить ся тепер в шпитали.

† **Померли:** О. Григорий Савицкий, парох Східниці, упокоїв ся дня 24 с. м. в 26 році сьвященьства. — О. Михайло Галіковский, вислужений декан, парох Порогів, станиславівскої епархії, упокоїв ся дня 21 с. м. в 64-ім році житя а в 41-ім сьвященьства. — Станислав Маркевич, один із найстарших купців у Львові і радний міста, помер оногди в 72 ім р. житя. — В Долині помер сими днями тамошений нотар Артур Блюменфельд; — в Самборі Володислав Арбесбавер, емерит. судия в 78-ім році житя; — в Бродах начальник тамошного суду повіт., радник суд. Іван Гарволіньский.

Всячина

для науки і забави.

— **Торнадо в північній Америці.** Страшенний вихор, званий в північній Америці „торнадо“, лютив ся минувшої пятниці в пятьох удільних державах Сполучених Держав а то в Люїзияні, Міссіссіпі, Алябамі, в Тексасі і Тенессі. По правді були то не одна а три окремі бурі, з котрих перша звіяла ся в середині держави Люїзияна і звідси пігнала на північ через Міссіссіпі і Алябаму та ослабла аж в Ґеорґії. Друга звіяла ся на границн межи державами Міссіссіпі і Алябама а третя лютила ся в державі Тексас. Яка то була страшенна буря, можна зміркувати з того, що вихор здув з лиця землі 46 міст, знищив сотки сіл і фарм, позбавив житя около 1000 людий, 3000 людий покалічив більше або менше тяжко а більше як 20.000 людий лишив без стріхи. До того ще прилучив ся й хмаролом, котрий позаливав великі простори краю та понищив до послідка то, що торнадо лишив.

Як страшенна була сила вихру, можна зміркувати з того, що вихор ніби пором землю виривав все, що на ній росло; людий, котрих захопив на отвертім місци, підносив на яких 100 метрів високо а відтак кидав ними до землі, розривав їх, виривав їм руки і ноги, або навіть внутренности а деревляні доми здував так, що не лишало ся й сліду по них. В декотрих містах вигинули цілі родини а трупи і части трупів, кусні тіла, внутренности і кости так поперемішувало, що й до нині не можна ще було всїх трупів розпізнати ані докладно обчислити, кілько людий згинуло. Перші розпізнані трупи похоронено аж в неділю, на сам наш Великдень, у спільнім гробі. Коло міста Сітронвіль в полудневім Міссіссіпі захопив вихор два ваґони повні подорожних, відорвав їх від поїзду та пігнав ними, Господь знає куди. Ваґонів тих не відшукано й до нині; здає ся, що вихор розніс їх разом зі всіма людьми, які в них були. Коли ще додамо, що тота страшенна буря лютила ся через 24 години, то можна собі вже добре уявити, що мусіло діяти ся в тих сторонах, через котрі торнадо переходив. Перший торнадо був найсильнїйший і на просторі десять миль довгім знищив все, що лиш стояло єму в дорозі, так, що вирвав навіть землю. У всіх пятьох державах засіяні цілі округи румовищем порозвалюваних домів, повириваними деревами та людскими трупами і поубиваними звірятами. Загальну шкоду, яку доси можна було оцінити, обчисляють, що найменше на 50 мілїонів долярів (250 мілїонів кор.), але нема й сумніву, що она далеко більша.

В виду такого нещастя насуває ся мимо волї питане, що то таке тоті „торнадо“ і звідки в них бере ся така страшенна сила? Слово „торнадо“ єсть іспаньске і ним називано первістно вихри в західній Африці; але від початку 19. столітя стали учені називати ним місцеві вихри в Сполучених Державах. Торнади то суть вири воздуха (подібно як у воді, так робить ся вир і у воздусі), котрі творять ся в тій висоті, де знаходять ся хмари, іменно же, де тоті хмари, що розстелюють ся на небі мов би білі баранки або як величезні білі пера, і з тої висоти спускають ся відтак поволи на землю. Звичайно настають торнади з весною і з початком літа. Тоді творить ся у воздусі величезна хмара, котра крутить ся мов вир на воді і спускає ся щораз низше на землю, а звисаючий єї конець подобає иноді до величезного слонeвого хобота. Де той хобот діткне ся землі, там нічо не опре ся єго силі. В середині того виру єсть дуже слабе тиснене воздуха і длятого в тім місци, куди єго середина пересуває ся, замкнені судини пукають, з фляшок вискакують корки, стіни будинків розскакують ся на всі сторони і т. д. Вир той суне ся по земли зі скоростию 13 і пів метра на секунду, або 40 кільометрів на годину, може длятого в однїй мінуті наробити страшенної шкоди. Ширина вира в споді буває не більша як 300 метрів, иноді навіть менша як 150 метрів, а торнадова хмара виглядає тоді мов би звисаюча лійка.

Небавком однак вир зачинає тягнути в себе з землї все, що лиш дасть ся, і при земли творить ся друга нїби перевернена лійка. Тоді виглядає торнадо мов би дві лійки сполучені тонкими кінцями, з котрих одна ширшим кінцем сунесь по земли а друга ширшим кінцем в хмарах. Долішна лійка ніби ссе і тягне все, що на земли, зі страшенною силою в гору і нічо не може їй оперти ся. Подібний як тепершний, був і в цьвітни 1899 р. торнадо в Міссурі, котрий, від місцевости, котру він знищив, названо „Кірксвільским торнадом“. Зараз в першій хвили, коли той торнадо спустив на землю, зривав не лиш дахи домів, але й цілі доми підносив до висоти яких 100 до 130 метрів, та крутив ними довкола. Один цілий дім підніс він був до висоти 30 метрів а дім в тій висоті нараз розлетів ся, мов би єго розсадило у воздусі; вихор вхопив був трох людий, ніс їх яких 400 метрів у воздусі далеко, а відтак ще живих спустив поволи на землю. Так само вхопило було якогось коня і несло аж 3 кільометри далеко а відтак ще живого спустило на землю.

Додати тут ще потреба, що дуже часто буває, що коли настане один торнадо, то зараз недалеко витворить ся й другий ба й третий а тоді всі разом можуть наробити страшенної шкоди. Так було й в пятницю в повисше описанім случаю.

— **Годинник з кістяками.** Найдивнїйший годинник, який коли зроблено, знаходить ся в посїданю одного індийского князя. Близько цифрового кружка знаходить ся уставлений на металевих штабках ґонґ (інструмент до граня) а під ним порозкидані людскі кости. То кости і лобини дванайцяти кістяків. Скоро вказівка покаже першу годину, рушають ся кости належачі до одного кістяка; один чоловік встає і бє молотом в ґонґ. Відтак вертає назад на своє місце і розпадає ся. Коли минає друга година, то встають два кістяки та бють в ґонґ і т. д. аж в 12 год. рушають ся всі кости і з них робить ся 12 кістяків, котрі по черзі бють своїми молотами в ґонґ а відтак вістyпають ся всі разом і розпадають ся.

— **Поясненє:**

Купець до помічника: Не розумію, як міг давнїйший ваш принципал поручати менї такого безконечно лїнивого чоловіка, як ви!

Помічник: Хибаж ви того не знали, що то ваш конкурент?

Телеграми.

Відень 29 цьвітня. Є. Вел. Цісар відобрав нині перед полуднем о 11 год. присягу від новоіменованого намістника Галичини, тайного радника дра Михайла Бобржиньского. При тім акті були присутні великий підкоморий ґр. Ґуденус і міністер справ внутрішних бар. Бінерт. По відобраню присяги Цісар приймив намістника дра Бобржиньского на окремій авдиенциї.

Відень 29 цьвітня. Княгиня баварска Ґізеля і кн. Конрад прибули тут нині з Константинополя і заїхали до Шенбруну.

Великий Вараждин 29 цьвітня. В охрестности міста горить ліс рим. кат. епіскопа. Огонь підложено.

Петербург 29 цьвітня. Після наспівшої тут вісти вода залила в Орели фабричну часть міста Малцевиче. У фабричній части Радіча плавають судна по улицях а звиш 900 домів стоїть під водою. В Смоленьску Дніпро виступив з берегів і залив 350 домів. Також і в Києві долїшна часть міста стоїть під водою.

Льондон 29 цьвітня. Вість о убитю Раісулї єсть, як доносить бюро Райтера з Танґера, неправдива.

Венеция 29 цьвітня. Вчера прибув тут президент італїяньского кабінету в цїли стрічи з канцлєром кн. Більовом.

Християнія 29 цьвітня. Прибула тут вчера анґлійска королївска пара.

Господарство, промисл і торговля.

Ціна збіжа у Львові.

дня 28 цьвітня:

Ціна в коронах за 50 кільо у Львові.

Пшениця	11·30	до	11·50
Жито	10·—	до	10·20
Овес	6·20	до	6·40
Ячмінь пашний	6·70	до	7·—
Ячмінь броварний	7·20	до	7·50
Ріпак	—·—	до	—·—
Льнянка	—·—	до	—·—
Горох до вареня	8·—	до	11·—
Вика	5·80	до	6·20
Бобик	6·20	до	6·40
Гречка	—·—	до	—·—
Кукурудза нова	7·80	до	8·—
Хміль за 56 кільо	—·—	до	—·—
Конюшина червона	90·—	до	110·—
Конюшина біла	40·—	до	55·—
Конюшина шведска	85·—	до	100·—
Тимотка	32·—	до	36·—

За редакцию відповідає: Адам Крехвецкий.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).